

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres : 29. oktobar 2004.

Izveštaj : Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Svedok Novica Trifunović je rekao da je u septembru 1991. godine mobilisan u četvu vojne policije, koja je bila u sastavu 80. motorizovane brigade iz Kragujevca. Istakao je da je sa delom ove čete smešten u Negoslavce, desetak dana pre događaja na Ovčari. Govoreći o tome kako je došlo do toga da ode na Ovčaru, svedok je rekao da je "kritičnog dana" otišao sa kapetanom Vezmarovićem, Šapićem i još nekoliko vojnih policajaca na zadatak van Negoslavaca. Kada su se vratili, u popodnevnom časovima, nisu zatekli nikoga iz vojne policije. "Tom prilikom sam video potpukovnika Vojnovića, koji je bio komandant 80. motorizovane brigade, koga sam znao odlično, jer je jedan od mojih zadataka bio da ga obezbeđujem sa vremena na vreme... Zapitali smo se gde su, gde je ljudstvo, onda je neko od prisutnih vojnika, čini mi se, rekao da su na Ovčari... da ih neko ubija." Vojnović je bio veoma uznemiren, a oni (vojni policajci, koji su došli u Negoslavce) su sa Vezmarevićem na čelu odmah otišli na Ovčaru pingauerom. Po njegovim rečima, Ovčaru je poznavao, pošto su dva dana ranije tamo osiguravali vojnike hrvatske vojske, celu noć, nakon čega su autobusima negde transportovani. Govoreći o situaciji koju je zatekao na Ovčari, svedok je rekao: "Tu je bilo jedno haotično stanje... niko nije imao neku izvršnu vlast da nešto tu komanduje. Tamo sam video pripadnike moje čete, poveći broj civila, u civilnoj garderobi i video sam da ih teritorijalci muče, pojedini su dobijali batine... u smislu čuški... Znam sigurno da je kapetan Vezmarević naredio da svi koji nisu pripadnici naše čete, odnosno naše jedinice, moraju da izađu iz hangara... Teritorijalci su izašli uz određeno negodovanje, ali nije došlo do potezanja... Ja sam dobio zadatak da sa Predragom Šapićem budem na vratima tog hangara i da onemogućim ponovni ulazak tih teritorijalaca koje su ostali pripadnici jedinice izveli iz hangara." Trifunović je naglasio da ne može da se izjasni koliko je to vremenski trajalo, ali je on uočio da na par metara od njega i Šapića stoje Vezmarović i kapetan Dragi. Svedok je potom istakao da mu se čini da je Dragi rekao Vermazoviću da treba da se povuku, i ubrzo nakon toga jedinica čiji je pripadnik bio svedok se povukla u Negoslavce. Svedok je rekao da je bilo kasno popodne kad su otišli na Ovčaru, ali da je još uvek bilo prisutno dnevno svetlo. Po njegovim rečima, u hangaru je vršen popis zarobljenika i to su činili jedan vojnik i jedan rezervni starešina, Joca. U nastavku svedočenja, rekao je da su se teritorijalci bunili kada im je naredeno da napuste hangar. On je istakao da je među teritorijalcima zapazio jednog čoveka crne kose koji je u to vreme imao između 25 i 30 godina i visinu od oko 175 cm, a koji je bio specifičan po tome što ga je pratio neki buckasti čovek koji je nosio škorpion sa prigušivačem. Po rečima svedoka, u hangaru je bila žena koja je imala između 45 i 50 godina i koja je bila sa sinom ili unukom, a pored nje i jednu trudnicu na ulazu u hangar. Kada su se vratili sa Ovčare u Negoslavce već je bio mrak. Tamo je kapetan Vezmarević naredio Šapiću i njemu da se vrate i obezbeđuju komandu jedinice koja je bila u sastavu njihove brigade. Šapić i on su otišli i obezbeđivali komandu celu noć, da bi se ujutro vratili u jedinicu u Negoslavce. Kada su stigli u komandu LARD-a bio je mrak, a svedoku se učinilo da se nešto događa kod hangara i video je svetlo koje se pomera. "Samoinicijativno sam otišao na Ovčaru, odnosno na hangar gde smo bili pre toga...video sam ispred hangara, čini mi se teritorijalce...niko me nije

ometao da uđem, kroz otvorena vrata i dalje sam uočio civile unutra u samom hangaru... Čini mi se da sam ušao u hangar, par koraka i tu sam video sledeće: jedan od teritorijalaca je prišao ženi, pozvao je po imenu i rekao joj da ona i njen rođak (sin ili unuk), da dođu do ulaza u hangar. Na pitanje, šta će tamo, on je izjavio: "vodim vas na bezbednije mesto." Po rečima, svedoka, na ulazu sa leve strane je već stajalo sedam – osam ljudi. "Tog trenutka tu se pojavio traktor sa prikolicom, okrenut zadnjim delom ka ulaz u hangar. Nakon toga ovi civili su uvedeni, sprovedeni do prikolice i onda su ušli u tu prikolicu." Svedok Trifunović je dodao da je nakon toga traktor krenuo suprotno od pravca od koga je on došao, a on se vratio u komandu LARD-a, koju su Šapić i on obezbeđivali. Svedok Trifunović je istakao da je u komandi ostao da jutro. Svedok je naglasio da mu se čini da je ujutro čuo rad buldožera, koji je nešto zatrpavao i dodao da je zajedno sa Šapićem otišao ponovo do hangara. Po njegovim rečima, tamo nije bilo nikoga, a na delu sa koga je čuo rad buldožera, Trifunović je video taze nasutu zemlju iz koje je virila noga u žutoj čizmi. Nakon toga su se vratili u Negoslavce. Svedok Trifunović je istakao da mu se čini da je tokom noći čuo i rafalnu paljbu, ali u to nije siguran.

Svedok Dragan Vezmarović je istakao da je u jesen 1991. godine kao rezervni oficir mobilisan i postavljen za komandira čete vojne policije 80. motorizovane brigade iz Kragujevca. Svedok je rekao da je njemu neposredno nadređeni bio Dragi, «bezbednjak» Njegova četa bila je stacionirana u Negoslavcima, a nakon prestanka borbenih dejstava su prebačeni u vukovarsku kasarnu. Svedok Vezmarović je naveo da je posle pada Vukovara njegova jedinica dobila zadatak da osigura 200 ljudi koji su se predali. Drugog jutra, nakon toga došli su predstavnici humanitarnih organizacija, Crvenog krsta, i otišli u pratnji zarobljenika u Sremsku Mitrovicu. Na pitanje zašto je baš Ovčara izabrana za mesto gde će biti smešteni zarobljenici, svedok Vezmarović je odgovorio da su jedan oficir i on tražili mesto koje bi odgovaralo potrebama, pošto su drugi objekti bili uništeni. Taj hangar na Ovčari je donekle zadovoljavao potrebe, nije prokišnjavao, mogao se zatvoriti, ali su morali staviti bale sena. S jednim delom svoje čete je obezbeđivao vojnike koji su se predali i bili su upozoreni na odredbe Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima. Nakon što je sačinio popis tih zarobljenika, idućeg jutra je otišao u Negoslavce da ga prepiše na mašinu, a kako su zarobljenici već odveženi u Mitrovicu otišao je za njima da preda spisak. Po povratku iz Mitrovice je čuo od dežurnog da je nova grupa zarobljenika na Ovčari, pa su on i vojni policajci iz njegove čete otišli tamo, kada je već padao mrak, iako nisu dobili nikakvo naređenje. Tamo je video različite ljude, u različitim uniformama kako se šetaju kroz hangar. Po njegovim rečima, on je izdao naređenje da svi osim vojne policije napuste hangar. Ubrzo nakon toga je stigla naredba da se vojna policija povuče i da se osiguranje zarobljenika prepusti Teritorijalnoj odbrani Vukovara, a on je to naređenje dobio od Karanfilova, koji je tada bio na Ovčari i koji je nakon povlačenja vojne policije ostao tamo. Svedok je istakao da je od starešina na Ovčari video samo Jocu Kafića iz Kragujevca, a da se ne seća da li je video nekog od svojih preptostavljenih. Od njegovog dolaska na Ovčaru nije video da je bilo ko tukao zarobljenike. Teritorijalci su bili naoružani, i rekao je da je bilo potrebno smiriti situaciju i osigurati mir. Opisujući zarobljenike, svedok je istakao da su bili sa zavijenim glavama, rukama, a da je među njima bila i jedna žena koja je sedela u uglu, dok se ne seća da je bilo dece. Nakon što je stigla naredba da se povuku, on i ostali pripadnici čete koji su bili na Ovčari su sa tri vozila i picgauerom otišli nazad u Negoslavce. Svedok Vezmarović je rekao da je čuo, kako je Lančuzanin bio glavni za Vukovar i da se sreo dva puta s njim, jednom na obezbeđenju trezora u Vukovaru, a jednom rešavajući ponašanje jednog mladića. Svedok je istakao da je u blizini Ovcare bili smestena vojna jedinica kojom je komandovao Marček. Svedok je rekao da nije

video leševe u hangaru ili ispred hangara, a potom da nije video ni traktor, niti bager. Obezbeđenje zarobljenika na Ovčari u trenutku povlačenja njegove čete svedok je rekao da je predao ljudima koji su bili oko Karanfilova i napomenuo da im je govorio kako treba da se ponašaju u skladu sa Ženevskim konvencijom. Odgovarajući na pitanje, da li je imao neko pismeno naređenje, svedok je rekao da su sva naređenja bila usmena i da nije imao nikakvu pismenu naredbu.

Zapažanje posmatrača

Tokom ovih pet dana sudjenja postupak je usao u prelomnu fazu. Nakon što su tokom septembra saslušani svedoci saradnici, u ovih pet dana suđenja saslušana su trojica svedoka oštećenih iz Hrvatske, koji su za sada jedini preživeli zarobljenici sa Ovčare koji su se pojavili pred sudom. Sa druge strane, u ovom epriodu saslušani su kao svedoci i dvojica pripadnika čete vojne policije 80 motorizovane brigade JNA, kao i njihov nadređeni, koji su izneli bitne činjenice o ulozi vojne policije u događajima na Ovčari. Pored toga, evidentno je da su svedočenjima svedoka iz Hrvatske i svedoka Dukića, Šapića, Trifunovića i Vezmarevića odbrane nekih od okrivljenih u velikoj meri dovedene u pitanje. Kod svedoka Dukića i Šapića je bila veoma vidna nesigurnost, koja je očigledno prouzrokovana strahom od eventualnog krivičnog gonjenja. Cini se da je dobro što je u publici došlo do razdvajanja porodica oštećenih od porodica okrivljenih, s obzirom da je bila uočljiva napetost u trenucima svedočenja svedoka iz Hrvatske, ali i svedoka Dukića, koji je prvi svedok koji je javno svedočio o streljanju zarobljenika na Grabovu. Predsednik sudskog veća, Vesko Krstajić za sada vrlo dobro vodi ovaj težak i naporan postupak. Na ročištima održanim od 25.do 29. 11. 2004. godine po prvi put je izrekao opomene advokatima, što je bilo nužno s obzirom na njihovo nedolično ponašanje. Pored toga, sudija Krstajić je zabranjivao pitanja koja nisu imala veze sa predmetom postupka i koja očigledno služe za odugovlačenje saslušanja svedoka i prenošenje pažnje na neke druge događaje.